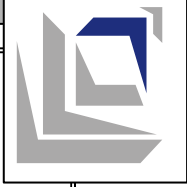

Në bazë të nenit 55 paragrafi 1 nga Ligji për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë “ nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11),), si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 nga Ligji për arsim fillor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut “ nr.161/2019) Ministri i Arsimit dhe Shkencës e solli programin e shkurtuar për lëndën mësimore *Matematikë* për klasën e katërt të arsimit fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021.

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT

PROGRAM I SHKURTUAR
MËSIMOR

MATEMATIKË

Klasa IV

Shtator 2020

ARSIMI FILLOR NËNTËVJEÇAR

1. Hyrje

Programin e shkurtuar për lëndën *Matematikë* bazohet në qëllimet / rezultatet e pritura të parashikuara në programin e rregullt mësimor për lëndën që rregullisht realizohet sipas planit mësimor të përcaktuar..

Me programin e shkurtuar përcaktohen temat dhe njësi mësimore të caktuara që duhet të realizohen në 159 ditë mësimore, gjatë së cilës i kushtohet kujdes numrit javor të orëve të përcaktuara me programin e rregullt mësimor, dmth për një lëndë me 5 orë në javë, 159 orë janë parashikuar në programin e shkurtuar.

Mësimdhënësi gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet / rezultatet e pritura, konceptet, metodat dhe aktivitetet të përcaktuara në programin e rregullt mësimor.

2. Pasqyrë e temave dhe njësive mësimore

TEMA: NUMRI DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësi mësimore:

1. Leximi dhe shkrimi i numrave deri në 10000
2. Krahasimi dhe renditja e numrave
3. Rrumbullakimi në dhjetëshen ose qindëshen më të afërt
4. Numërimi përpara dhe prapa i numrave katërshifrorë në njëshe, dhjetëshe, qindëshe dhe mijëshe
5. Përcaktimi i vlerës mesatare të numrit katërshifror ose pesëshifror
6. Përcaktimi i shumëfishave të 5, 10 dhe 100 deri në 1000
7. Shumëzimi dhe pjesëtimi i numrave treshifrorë me 10 dhe 100
8. Numrat dhjetorë
9. Vlera mesatare dhjetore ose shënime dhjetore me të dhjetat dhe të qindat
10. Numrat negativë
11. Vazhdimi i boshtit numerik me numra mbi zero dhe nën zero
12. Vazhdimi i boshtit numerik me numra mbi zero dhe nën zero duke sqaruar mënyrën e zgjidhjes dhe të menduarit
13. Numrat çift dhe tek

14. Boshte, vargje numerike me numra çift dhe tek
15. Mbledhje dhe ndryshime të numrave çift dhe tek
16. Thyesat
17. Gjetja e $1/2$, $1/4$, $1/6$; $1/3$ dhe $1/6$; $1/5$ dhe $1/10$ në forma dhe numra natyrorë
18. Ndërlidhje e thyesës së rregullt me pjesë nga e plota (tërësia)
19. Thyesa ekuivalente
20. Krahasimi i thyesave ekuivalente
21. Dallimi i numrave të përzier
22. Krahasimi dhe radhitja e thyesave me emërues të njëjtë
23. Përcaktim çiftë numrash shuma e të cilëve është 100
24. Përcaktim çiftë numrash të pjesëtueshëm me 50 shuma e të cilëve është 1000
25. Detyra me thyesa
26. Përcaktim çiftë thyesash të rregullta me shumë 1
27. Mbledhja e tre numrave dyshifrorë shumëfisha të 10
28. Strategji për mbledhje dhe zbritje të numrit treshifror me numër afër shumëfishave të 10 ose 100
29. Mbledhje dhe zbritje të numrit treshifror me numra afër dhjetëshes ose qindëshes së plotë (367-198, 278+49)
30. Mbledhje dhe zbritje të numrave dyshifrorë
31. Mbledhje dhe zbritje të numrave treshifrorë
32. Zbritja e numrave dyshifrorë nga numrat treshifrorë (304 – 29)
33. Orë për konsolidim
34. Shumëzimi i numrave njëshifrorë, zbatimi i ligjit komutativ në shumëzim
35. Shumëzimi i numrave njëshifrorë
36. Shumëfishat e 2, 3, 5 dhe 10 nga tabela përkatëse
37. Shumëzimi dhe pjesëtimi i numrave treshifrorë me 10
38. Dyfishimi
39. Shumëzimi i dhjetësheve të plota nga 10 deri 90 me numër njëshifror
40. Shumëzimi i numrit dyshifror me numër njëshifror
41. Pjesëtimi i numrave dyshifrorë me numra njëshifrorë
42. Rumbullakimi i rezultatit pas pjesëtimimit
43. Orë për konsolidim
44. Numrat deri në 10 000
45. Renditja, krahasimii numrave deri në 10,000
46. Njohja (të kuptuarit) dhe të vazhduarit e boshtit numerik
47. Numrat negativë
48. Të vërej, dhe të vazhdojë boshtin numerik me numra negativë

49. Shumëfisha të 5, 10 dhe 100 deri në 1000
50. Mbledhja, zbritja e numrave katërshifor me dhjetëshe, qindëshe ose mijëshe të plotë
51. Shumëzimi dhe pjesëtimi i numrave treshifrorë me 10 dhe me 100
52. Shumëzimi dhe pjesëtimi i numrave treshifrorë me 10 dhe 100 duke sqaruar rezultatin
53. Zgjidhje detyrash tekstuale
54. Lidhshmëria e thyesave me pjesëtim
55. Renditja e thyesave dhe numrave të përzier në boshtin numerik
56. Thyesa ekuivalente, barazia(ekuivalenca) ndërmjet thyesave: $1/2$ dhe $2/4$; $2/3$ dhe $6/9$
57. Krahasimi i thyesave ekuivalente
58. Shkrimi i të dhjetave si numër dhjetor dhe si thyesë
59. Thyesat dhe numrat dhjetorë me një decimale
60. Renditja e thyesave ekuivalente, numrave të përzier dhe numra dhjetorë
61. Probleme tekstuale me thyesa, numra të përzier dhe numra dhjetorë
62. Përpjestimi
63. Thyesa të rregullta me shumë 1 ,përsëritje
64. Përcaktimi i çifteve të numrave shuma e të cilëve është 1000
65. Strategjitë për mbledhjen e më shumë numrave të vegjël
66. Strategji për mbledhjen e dhjetësheve të plota
67. Kontrollimi i rezultateve të mbledhjes duke ndryshuar vendin e mbledhjes ose duke zbritur një numër nga rezultati
68. Strategjitë për mbledhjen dhe zbritjen e numrave dyshifrorë
69. Strategjitë për mbledhjen e numrave trshifrorë (pa kalim dhe me kalim)
70. Strategjitë për mbledhjen e numrave trshifrorë (pa kalim)
71. Strategjitë për mbledhjen e numrave treshifrorë (me kalim)
72. Strategjitë për mbledhjen dhe zbritjen e numrave treshifrorë me numër i afërt me shumëfishat të 10 ose 100
73. Zbritja e numrave dyshifrorë nga numrat treshifrorë
74. Probleme tekstuale me mbledhje dhe zbritje
75. Fakte rreth shumëzimit dhe pjesëtim
76. Dallimi i shumëfishave të 2, 3, 4, 5 dhe 10
77. Dyfishimi i numrave dyshifrorë (ku njëshja e dyfishuar nuk e kalon dhjetë)
78. Dyfishimi i numrave dyshifrorë (ku njëshja e dyfishuar e kalon dhjetë)
79. Dyfishimi i dhjetësheve të plota deri në 500 dhe qindëshe të plota deri në 5000
80. Përgjysmimi i numrave deri në 10 000
81. Probleme tekstuale me shumëzim dhe pjesëtim të numrit dyshifror me njëshifror

TEMA: GJEOMETRIA DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësi mësimore:

1. Format 2D, përsëritje
2. Format 3D dhe rrjetat e tyre
3. Dallim, përshkrim, paraqitje dhe vizatimt disa formave 2D dhe 3D
4. Diagrami Venit ose Kerolit për grupimin e të dhënave dhe objekteve sipas dy ose tre kriterëve.
5. Të dalluarit e shumëkëndëshave sipas numrit të këndeve të drejta
6. Grupimi i formave 2D
7. Përcaktimi i vendndodhjes në rrjetin e katrorit
8. Orë për konsolidim
9. Drejtimet e busullës
10. 2D forma - trekëndësh
11. Trekëndëshat e ngjajshëm dhe të ndryshëm
12. 2D format, pesëkëndësja, gjashtëkëndësja, shtatëkëndësja ...
13. Forma 2D të rregullta dhe të parregullta
14. Simetria tek shumëkëndëshat
15. Dallim dhe vizatim të vijës simetrike
16. Lidhshmëria, raportet ndërmjet 2D dhe 3D formave
17. Vizualizimi i 2D dhe 3D formave
18. Rrjetet e 3D formave
19. Këndet
20. Krahasimi dhe rregullimi i këndeve
21. Pozicioni dhe drejtimi i lëvizjes
22. Orë për konsolidim

TEMA: MATJA DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësi mësimore:

1. Njësi matëse për gjatësi
2. Përzgjedhja dhe përdorimi i njësive standarde matëse dhe shkurtesave të tyre (km, m, cm, mm)
3. Matja e gjatësisë

4. Lexim dhe të shënuarit e gjatësive
5. Lexim dhe shënim të gjatësive duke përdorur numrat dhjetorë
6. Zbatimi i njësive matëse për gjatësi
7. Njësitë matëse për masë
8. Përzgjedhja dhe përdorimi i njësive matëse standarde dhe shkurtesave të tyre (kg, g)
9. Përcaktimi i masës
10. Leximi i vlerës nga shkalla matëse për masën
11. Zbatimi i njësive për masë
12. Zgjidhje të problemeve tekstuale me njësit për masë
13. Njësi matëse për vëllimin
14. Përzgjedhja dhe përdorimi i njësive matëse standarde dhe shkurtesave të tyre (l dhe ml)
15. Njësi matëse për lëngjet
16. Lexim të vlerës nga shkalla matëse - vëllimit
17. Zbatimi i njësive matëse për vëllimin
18. Zgjidhje probleme tekstuale me njësitë matëse për vëllimin
19. Njësitë matëse për kohën
20. Përzgjedhja dhe përdorimi i njësive matëse standarde dhe shkurtesave të tyre (sekunda, minuta, ora, dita, java, muaji dhe viti)
21. Leximi i kohës nga orë analoge
22. Leximi i orës nga orë analoge dhe dixhitale
23. Përpunimi (Bërja) e një ore dixhitale
24. Koha - paradite dhe pasdite
25. Zgjidhje të problemeve tekstuale me njësitë matëse për kohën
26. Orë për konsolidim
27. Llogaritje të intervaleve kohore
28. Lexim të orareve të thjeshta
29. Përdorimi i kalendarit
30. Përpilimi e një kalendari
31. Zgjidhje të problemeve tekstuale me kalendar
32. Zbatimi i njësive matëse për kohë
33. Perimetri
34. Syprina
35. Llogaritje të perimetrit dhe syprinës
36. Zgjidhje të problemeve tekstuale me perimetër
37. Zgjidhje të problemeve tekstuale me syprinë
38. Njësitë matëse për gjatësi më të gjata - m dhe km

39. Vizatim të planit të objekteve
40. Lexim dhe interpretim të intervaleve të shkallëve pjesërisht të numëruara
41. Zgjidhje të problemeve tekstuale duke përcaktuar intervalet
42. Orë për konsolidim

TEMA: PUNA ME TË DHËNA DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësi mësimore:

1. Planifikimi
2. Mbledhja e të dhënave
3. Lista dhe tabela
4. Analiza e të dhënave
5. Pyetje për analizë të saktë të të dhënave
6. Prezantimi i të dhënave
7. Tabela, grafikone, diagrame dhe piktograme
8. Shkëmbimi i rezultateve, përfundimeve
9. Piktogrami
10. Aktivitete me grafikone dhe tabela
11. Aktivitete me piktograme dhe diagram shtyllor
12. Zgjidhje të problemeve tekstuale gjatë punës me të dhëna
13. Detyrë projektues, Planifikimi, mbledhja e të dhënave, analiza e të dhënave, prezantimi i të dhënave dhe njoftimi i përfundimeve
14. 14. Orë për konsolidim

3. Rekomandime didaktike

Pikënisje bazë për realizimin e programit të shkurtuar për lëndën *Matematikë* është programi i rregullt mësimor (qëllimet konkrete, konceptet, aktivitetet dhe metodat e propozuara). Temat mësimore nga lënda matematikë mbështeten nga fusha Zgjidhja e problemeve në të cilën janë përshkruar teknikat, shkathtësitë, strategjitë dhe zbatimi i të mësuarit. Programi fokusohet në parimet, skemat, sistemet, funksionet dhe marrëdhëniet, duke u mundësuar nxënësve që të zbatojnë njohuritë matematikore dhe të zhvillojnë një kuptim holistik të lëndës. Mësimdhënësi duhet të krijojë kushte, duke përdorur një larmi burimesh për të prezantuar dhe inkurajuar nxënësit që të marrin pjesë aktive në mësim, të zgjedhin strategjitë e duhura të të menduarit për llogaritjen, të bëjnë vlerësime, supozime, të nxjerrin konkluzione dhe të sqarojnë me gojë se si erdhën deri te zgjidhja e problemeve. Nxënësit të marrin një bazë të fortë mbi të cilën do të mund të përmirësojnë të mësuarit aktiv dhe krijues dhe të zbatojnë njohuritë e marra në jetën e përditshme. Për shkak të vetë natyrës së programit të shkurtuar që do të realizohet në 159 orë

mësimore me një kohëzgjatje prej 30 minutash, është veçanërisht e rëndësishme që mësimitdhënësi të përfshijë në planifikimin e tij përcjelljen e arritjeve të nxënësve. Thëks i veçantë duhet t'i kushtohet përcjelljes, vlerësimit formativ të nxënësve duke mbledhur të dhëna, tregues për secilin nxënës veç e veç dhe ajo që është e veçanërisht e rëndësishme dhënia e informatës kthyesë për nxënësit për arritjet.

4. Normativi për kuadrin mësimor

Programin e shkurtuar mësimor e realizon mësimitdhënësi në përputhje me normativin e kuadrin mësimor të dhënë në programin e rregullt mësimor.

Programin e shkurtuar për lëndën *Matematikë* për klasën e katërt të arsimit fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021 e miratoi

Ministër i Arsimit dhe Shkencës

Mila Carovska